

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Z P R Á V Y Č S K F
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Členský oběžník
Československého svazu křesťanských pracujících
Švýcarska
1975 - Březen - Číslo 3.

NEZAMĚSTNANOST ?

Ve Švýcarsku je v současné době něco přes 2000 registrovaných nezaměstnaných. Poněvadž je tu naproti tomu registrováno téměř stejně tolik pracovních míst, nemělo by to být v naší hostitelské zemi tak zlé. Tento úsudek by neměla zásadně znevažovat ani známá skutečnost, že nezaměstnaní nejsou registrováni všichni, zejména ne "krátkodobí" cizinci, kterým bylo prostě odepřeno obnovení jejich pracovního povolení. Kdo však ví, jak se budou věci vyvíjet dále? Je slyšet hlasy národohospodářů, ABY SE NEPODLEHALO PANICE, hlasy varující před hysterickým strachem z krize a poukazující na určité úspěchy stabilizačních opatření a na to, že většina průmyslových podniků je zajištěna objednávkami na delší dobu dopředu. NAPROTI TOMU JE FAKTEM, že jen v malém kantonu Solothurnu bylo nejnověji propuštěno 600 lidí, že omezuje výrobu i taková firma jako Landys-Gyr, že přišly o práci stovky zaměstnanců slavného průmyslu hodinářského atd.

Podle toho, co počátkem února sdělil zástupci Švýcarské tiskové kanceláře Dr. Jean Pierre Bonny, ředitel "Spolkového úřadu pro průmysl, řemesla a práci" /BIGA/, je nejvíce postiženo stavebnictví, grafický sektor, průmysl textilní a obuvnický, hodinářství a všechny obory související s automobilismem. Všeobecně vzato jsou daleko více postiženi pracovníci kancelářští nežli manuální. Přesto prý mluvit o krizi je neuvážené. Zvláště když, podle Dr. Bonnyho, chystá BIGA řadu ozdravných nebo zajišťovacích opatření. Jedním z nich má být reorganizace pojištění pro případ nezaměstnanosti - někteří další vyplynou z výsledku lidového hlasování o tzv. "Konjunkturartikel".

Mezi nezaměstnaností postiženými je, pokud víme, také několik našich KRAJANŮ. V nedávno vydaných směrnících BIGA se nečiní rozdíl mezi cizincem, která má ve Švýcarsku právo trvalého pobytu a uprchlíkem s právem azylu. Před oběma má mít, až na další, stejně kvalifikovaný švýcarský občan přednost. Na úspěch pokusů, i našich, tyto směrnice modifikovat, se nelze spoléhat. Co tedy dělat - jak si počínat? Byli jsme požádáni především švýcarskou Caritas, abychom našim krajanům tlumočili tyto pokyny: 1/ Pokud možno neměnit zaměstnavatele, alespoň ne v současné době. Kdo je v podniku kratší dobu je zpravidla dříve na řadě i při propouštění. To platí i všude. Kdo pak mění místo často, bývá považován za člověka nestálého, který by dříve či později stejně odešel. 2/ Pojistit se pro případ nezaměstnanosti. Pojištění je možno uzavřít buď u pracovního úřadu místa bydliště, nebo ve velkých průmyslových závodech u jejich vlastních pokladen, anebo prostřednictvím své odborové organizace /např. našeho svazu/. 3/ Při ztrátě práce okamžitě hledat další. Nejenom prostřednictvím inserátů, ale též u prac. úřadu bydliště, podle potřeby včas i za pomoci své podpůrné organizace /Caritas, HEKS a další/. Kdo má nárok na dávky z pojištění, musí je okamžitě uplatnit prostřednictvím své pokladny která mu dá potřebné pokyny. Kdo by se dostal do jakékoliv svízelné situace má bez rozpaků požádat o pomoc svou podpůrnou organizaci. - Tolik nám radí naši švýcarští přátelé pro současnou dobu. Na druhé straně chceme ovšem věřit také těm z nich, kteří jsou přesvědčeni, že se depresi podaří brzy zvládnout a že si Evropa, a s ní Švýcarsko, co nevidět zase oddychne.

Z P R Á V Y Z Č S K P

- oo BESEDA S DR.MARTINEM KVETKEM se bude konat v pátek 14.března ve 20 hodin večer v Curychu v sále CARITAS, Barengasse 32. Kdysi ve vlasti byl Dr.Kvetko povereníkem pro zemědělství a členem poslední svobodně zvolené vlády,nyní v exilu je,jako jeden z předních exilových politiků, členem předsednictva reorganisované Rady svobodného Československa. Jako delegát předsednictva Rady přijede v první polovině března z USA do Evropy.Ve Švýcarsku se chce, mezi jiným,sejít s nejširší krajskou obcí,aby ji informoval o nové struktuře Rady a aby sám vyslechl co nejvíce podnětů a připomínek.
- oo NAŠE MÍSTNÍ SKUPINA VE WINTERTHURU si zvolila na výroční členské schůzi dne 24.ledna nový výbor. Předsedou je nyní br.Václav Sláma a dalšími členy J.Pipa,M.Vragová,A.Šašek,Ing.V.Šulc. Při udělování absolutoria odstupujícímu předsedovi F.Zatloukalovi,který vedl winterthurskou skupinu od r.1972,byl mu vysloven upřímný dík za jeho vzornou obětavost a aktivitu,a za vykonanou práci.
- oo TŘETÍ ODBOROVÉ KŘESŤANSKO-DEMOKRATICKÉ SYMPOSIUM ČSKP se bude konat opět v Zurzachu, a to od pátku 25.do neděle 27.dubna. Zahájení přednášek a diskusí je v pátek odpoledne v 15.hod.,ukončení v neděli v poledne-asi 13.hod. Letošní symposium bude,na rozdíl od předchozích,zaměřeno též k otázkám ekonomickým a ekonomicko-politickým.Přesný program bude oznámen v dubnovém čísle ZPRÁV.
- oo V AUSTRALII byl v Sydney-v lednu-ustaven "Koordinační výbor čs. demokratických exulantských organizací v Australii". Plánuje větší akce celoexilového významu a nabízí spolupráci organizacím v Evropě a v Americe, O své práci,kterou hodlá zaměřit zejména sociálně politicky,kulturně propagačně,hospodářsky a charitativně,bude krajskou veřejnost informovat svým bulletinem "VÝZVA". Předsedou byl zvolen J.A.Forester.Dalšími pracovníky předsednictva jsou F.Vávra,Dr.J.Hofírek,Dr.Z.Horný.
- oo "KONJUKTURARTIKEL". Dne 2.března má lidové hlasování rozhodnout o tom,zdali do švýcarské ústavy má být pojat článek dávající vládě právo,ale také povinnost,působit zákonnými opatřeními soustavně na další vývoj švýcarského hospodářství. Je to silný zásah do zásady hospodářského liberalismu čili volného trhu,bezesporně krok k určitému dirigizmu podle vzoru jiných evropských zemí. Avšak s ohledem na stále složitější hospodářské vztahy národní i mezinárodní,se zdá být nevyhnutelný a prospěšný-pokud míra jeho použití bude ovšem vždy odpovídat potřebě,pokud bude spíše podporovat nežli ohrožovat soukromou hospodářskou iniciativu a pokud bude vycházet z opravdu soustavných a dobře uvážených analýz.Celá akce vyšla z iniciativy Dr.A.Heila,bývalého předsedy našeho CNG,který ji poprvé formuloval v r.1966 ve svém podání /Motion/ švýcarskému parlamentu.
- oo NOVÝ SOLŽENICYN vyšel v pařížském nakladatelství YMCA-PRESS,prozatím pouze v ruském originálním znění.Jsou to s humorem a se smyslem pro objektivitu psané vzpomínky autora na léta jeho intenzivního zápolení se sovětským totalitářstvím od r.1961 do 1974. Název knihy "Jako když telátko chce vzít na rohy dub" je ruským pořekadlem, které vystihuje bezmocnost jednotlivce,pustivšího se do boje proti této etablované moci.

Ú V A H Y - D O K U M E N T Y

OSUDNÁ KONFERENCE -30.VÝROČÍ JALTY.

11.února uplynulo přesně 30.let od podepsání nejtragičtější dohody tohoto století-od Jalty.Tři velcí,vítězové nad fašismem, se sešli v krymském letovisku,aby se dohodli jak na definitivní porážce mocností Osy, tak i na obrysech poválečného světa.

Hitlerovo Německo chytaly předsmrtné křeče,ale mrtvé ještě nebylo;vědomo si blízkého a neodvratného konce,bránilo se všemi zbývajícími silami.Rudá armáda postupovala na Balkáně,padly Sofie, Bukurešť,Bělehrad,bojovala v Karpatech,obklíčila Varšavu,drala se do Pruska;na západní frontě se Němci vzdali k úspěšné,naštěstí jen krátké ardenské protiofenzívě.Hitler stále spoléhal na zázračnou tajnou zbraň,a jak se později ukázalo,byl ji sakramentsky daleko na stopě... dokud mu norští partyzáni neudělali čáru přes rozpočet a nevyhodili továrnu na deuterium do povětří. Na východní,západní, italské a tichomořské frontě se dále zabíjeli lidé,ničila města, plýtváno vojenským materiálem.Mocnosti protihitlerovské koalice vojensky spolupracovaly,koordinovaly své akce,Amerika dodala spojencům zbraně,průmyslové výrobky i potraviny za fantastickou částku 42 miliard dolarů. Lidstvo,fysicky i duševně vyčerpané šesti lety běsnění,si toužebně přálo konce války,mír... Za takové situace se na Krymu sešli F.D.Roosevelt, W.Churchill a J.V.Stalin.Představitel země s vyspělou demokratickou tradicí,premier státu,který byl ko-lébkou parlamentarismu,a dědic neprodyšného carského imperia.

Musely se tam nutně střetnout dvě naprosto rozdílné koncepce,na jedné straně anglosaská,prosáklá ideály francouzské revoluce,na druhé straně ruská,jejímž symbolem po celá staletí byla knůta.Rozdílnost se navenek neprojevila;naopak,na venek panovala na Jaltě značná shoda,úsměvy,potrásání rukou a cinkání sklenek se šampanským. Neshody se projevíly později,zejména v okamžiku,kdy se měly začít plnit dané sliby.
Velcí čtvrtili svět.

Poválečná hranice zájmových sfér má vést od Lübecku k Eisenachu, 320 kilometrů západně od Berlína.Stalin souhlasí se zřízením francouzské okupační zóny,ale s podmínkou,že bude ustavena ze západního, ne sovětského podílu.Staví se proti polské exilové vládě v Londýně a uznává jen tzv. "Ljublanský výbor"-požaduje,aby východní hranice budoucího Polska vedla po Curzonově linii a na západě se kryla s čarou Odra-Wisa. Churchill namítá,co udělat s šesti miliony Němců na tomto území."Tím si nelamte hlavu",říká mu Stalin,"všude,kam vpochodují naše jednotky,Němci sami prchají." Roosevelt si přeje, aby si malé státy Evropy zvolily politické zřízení ve svobodných volbách,Stalin souhlasí!/.Roosevelt dále žádá,aby SSSR vyhlásil Japonsku válku a pomohl Americe,Stalin opět souhlasí,ale klade si tříměsíční lhůtu od porážky Německa a chce za to Sachalin,Kurilské souostroví a volnou ruku nad Čankajškem,ba,dělá si nároky i na vliv ve francouzské Indočíně a v britském Hongkongu,což Churchill odmítá;britský premier mimochodem zachraňuje Řecko před komunistickým vlivem jen díky rychlé intervenci svých jednotek a staví Stalina před fait accompli.A pak je tu problém,který se teprve po časovém odstupu ukázal jako klíčový;Stalin navrhuje,aby velká trojka "podporovala politické vůdce,kterí se podíleli na boji proti Hitlerovi". Zní to hezky a docela logicky,ale v praxi to znamená,že každý z velkých vítězů bude mít právo dosadit v příslušné zájmové zóně

vlády podle své vůle. Rozdílné sovětské a americké stanovisko v této otázce nejlépe charakterizuje následující rozhovor: na obědě, který pořádá americká delegace, se naklání Vyšinskij k Bohlenovi a říká mu tlumeně, že SSSR nikdy nepřipustí, aby malé národy soudily jednání velmocí. Bohlen odpovídá, že americký lid zase nepřipustí opak. A na to reaguje Vyšinskij: "Americký lid se bude muset ještě naučit poslouchat své vůdce!"

Roosevelt a Stalin. Ten první upřímný, důvěřivý idealista, citěním přesvědčený demokrat - a ten druhý vypočítavý stratég, cynik, v jehož očích cíl, to jest světová komunistická revoluce, světí všechny prostředky. Často trpce vyčítáme Rooseveltovi, že nás na Jaltě "prodal". Bylo tomu skutečně tak? Americký prezident měl smysl pro slušnost, pro poctivou hru, pro úctu k mravním zásadám. Generalisimus přemýšlel, jak by z přítomností svých armád v srdci Evropy vytěžil maximum. Roosevelt nás neprodal. Člověk, který vytrhl mocnou Ameriku z polospánku izolacionismu a pak ji angažoval na všech světových bojištích, odjel na Krym s přesvědčením, že se s maršálem dohodne na trvalém míru. Leccos tam nehrálo a jednou se Roosevelt svěřil svému synu Elliotovi: "Mám dojem, že Stalin myslí jen na komunismus, Churchill na britské imperium a jen já na lidstvo". Ale nechtěl to vzít na vědomí, stejně tak jako Churchillovo varování před přílišnou důvěrou. Roosevelt byl rovný a jeho historický omyl spočívá v tom, že si totéž myslel o svém gruzínském protějšku. Ale pro Stalina už tenkrát všechny dohody z února 1945 byly jen cárem papíru.

Svět tehdy také netušil, že americkému prezidentu zbývá už jen šedesát dní života, kdežto Stalinovi osm a Churchillovi dvacet let.

Ale po Jaltě a po Postupimi šlo jedno po druhém. Anexe Litvy, Lotyšska, Estonska, zábor Podkarpatské Ukrajiny, Besarábie a Bukoviny, Karelíe, části Polska a východního Pruska. Sověty si ve státech, které osvobodily od Hitlera, počínaly po svém. "Liču v řadě zemí světa byl proti jeho vůli vnucen totalitní režim. Vláda USA protestuje proti násilí a zastrašování, proti porušení jaltských dohod v Polsku, Rumunsku a Bulharsku", prohlásil v březnu 1947 Truman. Ale už bylo pozdě. Z někdejší demarkační linie se stala železná opona. Následovalo Československo. Únor 1948 byl též důsledkem února 1945. Proces satelizace východní Evropy prostřednictvím komunistických stran, placených a řízených centrálně z Moskvy. Temno padesátých let v celé své monstruoznosti. Kde bylo Stalinovo prohlášení z listopadu 1941, tedy tři měsíce po Atlantické Chartě, když oficiálně tvrdil, že SSSR nevede válku pro získání území ani proto, aby někomu vnucoval sovětský systém?

Třicet let tu už je. Nehnulo se s ní. Signatáři z Jalty ji respektují. Mezměnila se ani v nejmrazivějších dnech studené války, ani později, kdy Východ změnil strategii a vyrukoval s mírovým soužitím: naopak, takzv. mírová koexistence jen zdůraznila osudnou dělicí čáru - my zde, vy tam, žijme jako dobří sousedé a nelezme si do revíru! V Helsinkách patrně dojde znovu k jejímu potvrzení. Po třiceti letech. Ale v době víceméně vyrovnaných vojenských sil, v nukleární epoše nelze ani jinak. A tak zřejmě bude linie, vytýčená před čtvrtstoletím, platit dál.... dokud železná opona nezkoroduje časem, vývojem, dokud ji neprolomí vnitřní tlaky.

Stanislav M. Kříž

ZNOVU O ŽENEVĚ A HELSINKÁCH-V EVROPSKÉ RADĚ.

Na prvním letošním zasedání Parlamentního shromáždění Evropské rady, které se konalo koncem ledna ve Strasburku, byl v generální politické debatě hlavní zájem soustředěn k pracím tzv. "Evropské konference pro bezpečnost a spolupráci". Jménem Politické komise přednesl už druhý referát o pracích v Ženevě rak. kř. dem. poslanec Franz Karasek. Ve svém velmi objektivně vypracovaném referátu upozornil mj. na celou řadu otázek, které v ženevském vyjednávání zůstávají nevyřešeny, hlavně pokud se týká "třetího košíku" o volném pohybu osob, informací a myšlenek napříč Evropou. Hlavní rozpor mezi západními delegacemi na jedné straně a delegacemi sovětského bloku na straně druhé, spočívá ve stanovisku, jak prakticky provádět společně dohodnuté zásady v Helsinkách. Rozpor je přímo zásadní. Vzhledem k tomu mluví Politická komise znovu doporučil, aby pro event. sjednanou dohodu byla stanovena tříletá zkušební lhůta ve smyslu návrhu dánské delegace. K tomuto návrhu se kladně staví řada dalších západních delegací, v poslední době i francouzská, k velikému pohoršení vedení KSČ, pochopitelně.

V debatě, jakož už při dřívějších zasedáních a jak tomu dosud bylo i na všech ostatních mezinárodně-parlamentních zasedáních např. Západoevropské Unie a Severoatlantické aliance, skoro všichni delegáti varovali západní vlády před nějakým unáhleným podepsáním dohody se sovětským blokem. Poukazovali na to, že ukvapeně uzavřená dohoda by buď zůstala jen na papíře nebo by přinesla jen jednostranné výhody, finanční, hospodářské a technologické Sovětskému svazu. K tomu navíc poznamenal prof. na právnické fakultě v Padově it. kř. dem. senátor Bettiol, že pravdu má Peking, když tvrdí, že to není bezpečnostní, nýbrž ne-bezpečnostní konference. Naše čtenáře jistě nepřekvapí poukaz, že z mnoha řečníků jedině delegát KSČ Boucheny si liboval, jak úspěšně jednání v Ženevě pokročila a doporučoval rychlé svolání konečné fáze konference do Helsink.

V rámci této generální politické debaty byl poprvé hostem Evropské Rady také mluvčí ze státu s komunistickým režimem: jihoslovenský ministr zahraničí Miloš Minič. Byl zdvořile přijat-zasedací sín však nebyla plně obsazena-přečetl řeč z 28 stránek a potom odpovídal na zdvořilé otázky, tak zdvořilé, že vlastně byly zbytečné. Celkový dojem z jeho vystoupení, jak u delegátů tak i u novinářů, vyzněl v tom smyslu, že takové "dialogy" jakoby hluchoněmých, nemají nijaký praktický význam.

Jako pozorovatelé účastnili se zasedání také zástupci Shromáždění evropských podmaněných národů /ACEN/, Čs. poradního sboru v záp. Evropě a Evropského kongresu svobodných Maďarů. Ve svých rozhovorech s delegáty a novináři poukazovali na 30. výročí "italské dohody", na vyhlášení o "osvobozené Evropě" a na praradnost Kremlu při smlouvách, které slavnostně podepisuje. Živý zájem u parlamentních delegátů a novinářů vzbudil také leták "Jalta-Helsinky", který připravil k 30. výročí podepsání smlouvy na Krymu Čs. poradní sbor v Západní Evropě a který znázorňuje sovětskou imperialistickou expanzi ve střední a východní Evropě.

E.Ř.

oo VOLNÝCH BYTŮ

bylo počátkem letošního roku ve Švýcarsku 23.000, a to v obcích s počtem obyvatel větším nežli 2000. V obcích menších bylo k tomu ještě navíc 7500 volných bytů.

KAM S ATOMOVÝM ODPADEM.?

Energetická krize, která začala v r.1974 v souvislosti s taktizováním s naftovými ložisky, těžbou této suroviny a s jejími prodejními cenami, obrací pozornost lidstva k jiným zdrojům energie. Vedle úspěšných avšak omezených pokusů s přímým akumulováním slunečního záření a jeho proměnou v tepelnou energii je to především mírové využití atomové energie, která se získává štěpením atomového jádra. Štěpné procesy však vytvářejí radioaktivní odpad, jehož škodlivost pro lidský/a vůbec každý živý/ organismus je všeobecně známa.

V poslední době se v hromadných sdělovacích prostředcích stále častěji objevují zprávy o nedbalém a neodborném skladování jaderných zplodin a jiných jedovatých látek, čímž je vážně ohrožován život na této zemi. Národohospodáři, jaderní fyzikové a jiní odborníci v USA, Německé spolkové rep. a jiných západoevropských státech si lámou hlavu s problémem - co s atomovým odpadem.

Byly již vypracovány studie, jak atomový odpad pohřbit ve věčném ledu lidmi neobydlené Antarktidy, nebo v 10 km hlubokých šachtách v zemské kůře. Podle jiných plánů by se mohl atomový odpad neutralizovat - t.j. zneškodnit - tak, že by byl již v atomovém reaktoru vystaven korpuskulárnímu záření. Studie, které pro Americký úřad pro astronautiku a vesmírný prostor NASA provedl Batelle-North-West-Institute však ukázaly, že shora uvedené projekty nejsou v dohledné době realizovatelné.

Jiná současná studie řeší problém bezpečného odstraňování či skladování atomového odpadu vpravdě velkoryse - takříkajíc na kosmické úrovni. Atomový odpad se má ze Země dopravovat vesmírnými koráby do meziplanetárního prostoru. Tato smělá studie byla vypracována z podnětu Americké komise pro atomovou energii-AEC. Atomový odpad by byl nejdříve dopraven se Země na nějakou od zeměkoule velmi vzdálenou oběžnou dráhu, odtud na další oběžnou dráhu kolem Slunce a posléze do kosmického prostoru mimo oblast naší sluneční soustavy. Takovéto definitivní a snad i bezpečné odstraňování atomového odpadu by však bylo spojeno s náklady dosahujícími astronomických hodnot. Proto i tento návrh byl uložen "ad acta". Přednosta výzkumu NASA R. Hyland vypočítal, že dopravní náklady na přepravu 1 kilogramu atomového odpadu se zeměkoule do vesmírného prostoru mimo naší sluneční soustavu by činily 175 tisíc US-dolarů.

Co si má tedy lidstvo s atomovým odpadem počít? Počítá se, že jen v Záp. Německu se do r.1990 nahromadí 7.200 tun středně aktivního atomového odpadu a na 180 tun vysoce radioaktivního odpadu, který vzniká při opakovaném použití radioaktivních tyčí v reaktorech. Pokud se týká USA, bude objem radioaktivních zplodin několikrát vyšší než v Něm. spolk. rep. Transport shora uvedených 180 tun vysoce aktivních atomových zplodin do mezihvězdného prostoru by si vyžádal obrovského finančního nákladu 30 miliard US dolarů. Uvedená částka představuje asi 75% dnešního státního rozpočtu USA. Je to suma stejně závratná jako neúnosná.

Při transportu atomového odpadu do kosmického prostoru je nutno počítat i s eventualitou nezdařeného startu či zřícení kosmického korábu naloženého atomovým odpadem. Důsledky takové katastrofy nelze ani domyslet.

Atomoví odborníci a národohospodáři stojí tedy před nevyřešeným problémem. A tento problém se stává den ze dne palčivějším, neboť nebezpečných atomových zplodin přibývá. Člověk nemusí být zachmuřeným skeptikem a přece se mu vnucuje otázka: je dnešní člověk vůbec schopen otázku atomového odpadu vyřešit? Je to v jeho silách?

/Zpracováno podle západoněm. pramenů/ Ing. M. Červíková, BRD

- oo Z PRAHY DOŠLA ZPRÁVA, že před vánocemi byl při uměl. zájezdu do Florencie raněn mrtvicí známý český dirigent dr. Václav Smetáček, bývalý šéfdirigent Symf. orchestru hl. m. Prahy/FOK/. Je snad mimo nebezpečí, ale k dirigentskému pultu se již sotva vrátí.
- oo DNE 25. BŘEZNA bude v ženevské opeře/Grand Theatre/ premiéra JANÁČKOVY KATÍ KABANOVY za řízení prvního dirigenta praž. Nár. divadla a šéfa Symf. orchestru Čsl. rozhlasu Jaroslava Krombholce, žáka Talichova a dnes nejvýznamějšího dirigenta v ČSR. Některé hlavní role budou obsazeny předními členy praž. Nár. divadla, jiné vynikajícími mezinárodními solisty, z nichž nejvýznamější je švédská sopranistka Elisabeth Söderström. Opera bude zpívána česky. Reprízy budou 27. března a 1., 3. a 5. dubna.
- oo Solistou VII. abonentního koncertu Orchestru de la Suisse Romande v Ženevě a v Lausanne/28. a 29. ledna/ byl vynikající český houslista JOSEF SUK, vnuk skladatele Josefa Suka a pravnuke Ant. Dvořáka. Za řízení amer. dirigenta NELSONA zahrál houslový koncert Albana Berga a Bethovenovu Romanci F dur.
- oo Na veřejném koncertě ženevského rozhlasu 1. února 1975 předneslo Quartetto di Roma též I. klavírní kvartet BOHUSLAVA MARTINŮ.
- oo Švýcarský gramofonový klub Ex Libris právě vydal desku "Orgeln aus dem Goldenen Prag" /EL 16661/ s nahrávkami skladeb starých českých mistrů J. Leop. Zvonaře, Jiř. Ign. Linka, F. X. Brixiho, Boh. Mat. Černohorského, Adama "ichy z Otradovic, Jana Zacha, Jana Kř. Vanhala a Jos. Norb. Segera v podání českých varhaníků Jos. Kraise, Jiřího Ropka, Lad. Vachulky, K. Hrona a O. Nováka. Desku lze koupit nebo objednat v prodejnách Ex Libris, které jsou ve všech větších švýc. městech.
- oo Ve středu 26. února se koná v Bienne/Biel/ KONCERT PANDULOVA KVARTETA ze Stuttgartu. Primarius kvarteta Dušan Pandula, býv. konc. mistr orch. Nár. divadla v Praze a býv. primarius pražského Novákova kvarteta žije od r. 1968 v exilu v NSR. Na pořadu koncertu jsou skladby Bedř. Smetany, Al. Háby a Ant. Dvořáka.
- oo AMERICKÝ MINISTR ZAHRANIČÍ, HENRI KISSINGER, je opět na STŘEDNÍM VÝCHODĚ a v kolotoči jednání, konferencí a porad se pokouší o téměř nemožné: nalézt nějaké oboustranně přijatelné řešení pro tuto oblast. Nedělá to ani pro arabskou naftu, ani proto, že sám je žid, nýbrž proto, že spor Israele s arabským světem představuje dnes více než kdy jindy rozbušku k celosvětovému sudu prachu. Israel zaznamenává den ze dne ubývající sympatie světové veřejnosti o svoji věc, ba musí přijímat takové políčky, jako bylo vystoupení Yasira Arafata v OSN, jeho setkání s významnými politiky Západu, vyloučení z UNESCO a potíže s dodávkami životně důležité výzbroje. Navíc se potýká s nemalými potížemi vnitropolitickými a finančními. Poslední vedly na př. koncem minulého roku k takovým daňovým opatřením, jaká by se neodvážila vyžadovat od obyvatelstva žádná demokratická vláda na světě. Při tom nemůže slevit ze svého životně důležitého požadavku zajištění hranic. Ty jsou však právě největším kamenem úrazu: arabské státy sousedící s Israelem kladou vyklízení sporných hraničních území jako podmínku k jakémukoli dalšímu jednání. Nejtvrdší postoj při tom zaujímá Syrie, manipulovaná Sověty, zatímco Egypt ukazuje sklony, zřejmě po zkušenostech s "bratrskou" pomocí Sovětů a jejími důsledky - k realističtějšímu pohledu. Libanonu je celá věc spíše trapná - arabský šovinismus nemá v jeho celkem liberálním a nábožensky tolerantním klimatu příliš mnoho živné půdy, nehledě k tomu, že rejdy fedajínů na jeho jižní hranici ho přivádějí do stálých nechtěných

konfliktů s Israelem. O Jordansku se ví, že kdyby nebylo tzv. Arabské solidarity, basírující zejména na společné nenávisti k Israeli, jistě už dávno seriosní jednání zahájilo. Dokumentoval to ostatně mimo jakoukoliv pochybnost více než zdrženlivý postoj krále Husejna v poslední válce. Celkově ovšem na arabské straně je více než kdy jindy nafta a její cena faktorem, který nejenže stupňuje sebevědomí olejových magnátů, ale určuje i jejich strategii. Nejednota a měkká kolena Západu při loňském embargu jim k tomu ostatně dávájí značnou satisfakci. To, co bylo donedávna předností Israele, totiž ohromný příliv peněz, ať už z reparací či z příspěvků židů na celém světě, se takřka rázem přesunulo na stranu Arabů.

Bude mít tedy Kissinger těžkou úlohu. Předpovídat nelze nic a on sám varoval před optimismem. Snad se mu podaří zabránit alespoň na čas tomu nejhoršímu a mezitím přesvědčit rozhodující postavy konfliktu o přednostech rozvážného a emoci zbaveného postupu.

- oo ČÍŇANÉ SE MOHOU RADOVAT-na posledním zasedání Lidového shromáždění jim byla přidělena nová ústava. Bylo by možno se ptát proč a k čemu- vždyť ve státě, kde neexistuje politická oposice, svobodný tisk a nezávislé soudy je stejně každý zákon, včetně ústavy velice problematický. Ale jen pro zajímavost, co alespoň na papíře nová ústava přináší: Napříště mají čínští pracující ústavně zajištěné právo na stávku. Dosud to byla jen svoboda tisku, projevu a shromažďování, což zřejmě k politickému vyžití nestačilo. Navíc si budou smět- po splnění svých povinností v komunách-obdělávat malý kousek půdy pro sebe, prý aby princip socialismu v zemědělství dostal potřebnou pružnost. Asi z téhož důvodu se připouští v omezeném rozsahu samostatná práce s vyloučením vykořisťování jiných. V Komentáři k této změně je zajímavé oficiální prohlášení, že některé podniky v lidovém vlastnictví ve skutečnosti nejsou v rukou marxistů a pracujících mas. Z nové ústavy zmizelo právo na volbu místa pobytu, i když se mluví o svobodě osobní a o tom, že zatýkat směji pouze orgány veřejné bezpečnosti/kdopak asi zatýkal doposud?/Škrtnuto bylo právo svobody vědecké, literární a tvůrčí práce. Zato se pracující třídě ukládá, aby vykonávala nadburžoasií diktaturu ve všech oblastech kultury. Zaručuje se svoboda vyznání i svoboda protináboženské propagandy, jakož i právo vyvěšovat plakáty na zed. Všechno ovšem za předpokladu, že se tak bude dít k větší slávě a upevnění moci komunistické strany a diktatury proletariátu. A aby nebylo nejasnosti ve výkladu, ukládá se všem příslušníkům veřejných služeb povinné studium Maových moudrostí. Co tyto změny přinesou skutečnému lidu, není těžko uhádnout, Právě tak málo, jako přinesly změny v ústavách sovětského a satelitních států. Čínané mají ovšem jednu velkou výhodu-možná, že se o této novině ani nedovědí, dodnes jim také nikdo nesdělil, že Američané přistáli na měsíci.

- oo SOVĚTSKÉ PRONIKÁNÍ "MÍROVOU CESTOU" poodhalil v britském parlamentu v průběhu loňské prosincové debaty o obraně země Lord Shinwell, bývalý ministr války z let 1947 až 50.: "...Rusové nepotřebují válčit, když se jim daří v dostatečné míře zastrašovat a když tak i bez války dostanou všechno co chtějí..." Ovšem nejenom to. Lédnové číslo "Fairplay International Shipping Weekly" upozorňuje na příklad na enormní vzrůst tonáže sovětského obchodního loďstva. Z pouhých 3,42 mil. tun v r. 1960 stoupla kapacita sovětských lodí do konce r. 1974 na 18,17 mil. tun. což odpovídá šestému místu na světě/současná světová celková tonáž činí 311,3 mil. tun/. Již v r. 1960 upozorňoval americký senátor G. Magnusson na tehdy již nepochybné úmysly Sovětů: "...Jak snadno mohou nás a celý svobodný svět hospodářsky pohrbít. Stačí když vytlačí z moří lodě ostatních zemí zni-

čujícím snížením dopravních tarifů hluboko pod únosnou míru-což si oni mohou dovolit-a když setak zmocní rozvozu strategicky důležitého zboží a surovin po světových trzích." Že se senátor Magnusson nemýlil nasvědčuje všechno,čeho dnes můžeme být svědky na př.v Indickém oceánu a v četných přístavech afrických.Především jsou všude sovětské lodě.Jakmile se pak naskytne příležitost, nabídne se téměř neomezený úvěr,dovezou se stroje,zařízení a všechny potřebné materiály,včetně sovětských techniků-a staví se nové silnice,mosty,přehrady i továrny.Za pár let je taková země ovšem totálně zadlužená a Moskva si v ní může dělat prakticky co chce.

- oo SKANDINÁVCI jsou stále větší měrou znepokojeni rostoucí vojenskou silou SSSR na severu.Podle švédských informací mají Sověty na poloostrově Kola asi 500 válečných plavidel,z toho 80 atomových ponorek,na 100.000 vojáků,elitní jednotky s 500 tanky a více než 300 letadly a dvě raketové základny se střelami středního doletu. V případě válečného konfliktu USA-SSSR sehrají významnou strategickou úlohu nejen dánské úžiny,ale též Severní a Barentsovo moře.Na hranicích s Finskem mají Sověty asi 12 divizí.
- oo Chicago-STEJNĚ JAKO ZA DOB AL CAPONOVÝCH;drží stále světový rekord ve zločinnosti. V r.1974 tam např.přišlo o život téměř 1000 osob, z toho 70% bylo zastřeleno.Staly se případy,kdy byl zavražděn muž pro dolar v kapse,jiný proto,že šlápl v restauraci komusi na nohu. Policie zabavila v lonském roce na 17.000 střelných zbraní.Podle průzkumu hlavními příčinami vysoké zločinnosti v 3,5 milion.městě jsou málo účinné policejní zásahy,veřejné tolerování zločinců, snadné obstarání zbraně,vysoká hustota obyvatelstva všech národností.Zločinnost kvete hlavně mezi mládeží,na níž mají zhoubný vliv krváky v biografiích a v televizi.
- oo 105 letý Španěl F.M.Amengual je už 81 ROKŮ KNĚZEM.Většinu svého života prožil v Chile.Drží světový rekord setrvání v kněžském úřadu.
- oo Loňská schůzka Ford-Brežněv ve Vladivostoku byla "JALTOU PRO ARABSKÝ SVĚT";napsal to britský Daily Expres.Podle listu by prý v případě nového válečného konfliktu na Blízkém východě Spojené státy "politicky kontrolovaly" Saudskou Arábii,Libyi,Kuvajt a některé emiráty v Perském zálivu,kdežto SSSR by "dohlížel" na Irák,Irán, Syrii a patrně i Egypt.
- oo Podle demografické ročenky OSN žije nyní na 4eměkouli 3 miliardy 860 milionů obyvatel. Při dnešním růstu populace-2.1% ročně-by mělo být na Zemi DVOJNÁSOBEK DUŠÍ KOLEM R.2007. Nejvíce lidí je v Asii/2.204 mil./,potom v Evropě/472 mil./,dále v Africe/374 mil./ Latinské Americe /309 mil./,Severní Americe/236 mil./ a v Australii s Oceánií/20,6 mil./Sovětský Svaz je počítán zvlášť s přibližně 250 mil. Populace stoupá nejrychleji v Africe,nejpomaleji v Evropě. Nejkratší průměrný věk má černý kontinent/40-50 let/,rekord nejdelšího drží Švédsko /muži 72 let/;tato země má také nejnižší kojeneckou úmrtnost 9,6 na 1000 novorozenců.
- oo Sovětský spisovatel ANATOLIJ LEVITIN obdržel politický azyl ve Švýcarsku.Do země přijel loni v září a usadil se v Lucernu.Sedásátiletý Levitin byl v SSSR redaktorem oficiální revue moskevské ortodoxní církve,avšak hojně přispíval do samizdatu pod pseudonymem KRASNOV.Léta 1949 až 1956 a pak 1959 až 1960 strávil ve vězení; v r.1971 byl zatčen znovu a odsouzen na tři roky.Propustili ho předloni,kdy také obdržel povolení opustit SSSR.

ÚČTY ZA ZUBOLÉKAŘSKOU PÉČÍ.

Pokud se někomu z našich členů zdá účet za zubolékařskou péči příliš vysoký, může se sám přesvědčit, zda lékař příliš nepřekročil příslušný tarif. Uvádíme ošetrovací náklady dle tarifů SUVA/Schweizerische Unfallversicherungsanstalt/:

Roentgenový snímek	21,-	SFr	
Znecitlivění zubů/dle způsobu anesthese/	15,15	až	28,-
Trhání zubů/dle komplikovanosti extrakce/	13,55	-	52,90
Amalgamová výplň/dle plnění zubu/	25,85	-	55,35
Zlatá výplň / -" - /	190,65	-	233,70
Zlatá pásková korunka	182,05	-	212,80
Plná litinová korunka ze zlata	280,60	-	317,50
Celá zlatá korunka	391,30		
Spojovací zlatý článek	182,20	-	237,55
Zakřtovaná korunka z keramiky	381,30		
Celá korunka z keramiky	483,55		
Spojovací článek z keramiky	342,10		
Kovové protézy podle počtu kov.spájek a zubů	701,10	-	910,20

Upozorňujeme ovšem, že od 1. ledna 75 je třeba připočítat k uvedeným cenám 12,2% zdražení, dále přírůstek pro soukromé ošetření ve výši 10-20%, ve zvláštních případech až 70%.

Většina nemocenských pokladen platí podle svých směrnic trhání a roentgenování zubů, některé z nich ještě další úkony. Je třeba zjistit, které zubolékařské úkony pokladna zaplatí a to buď dle směrnic příslušné pokladny, nebo zaslat celý účet pokladně a ta vybere úkony, které pak zaplatí.

Připojujeme ještě úplný seznam zubních lékařů, kteří jsou oprávněni k prozkoumání příliš vysokých zubolékařských účtů při event. stížnosti.

Aargau - Dr.med.dent. R. Schatzmann - Unt. Grabenstr. 14, 4800 Zofingen
Basel-Stadt - Dr.med.dent. R. Jann - Gartenstr. 97 - 4052 Basel
Basel-Land - Dr.med.dent. M. Laube - Marktgasse 9a - 4460 Gelterkinden
Bern - Dr.med.dent. R. Saladin - Hirschengraben 9 - 3011 Bern
Freiburg - Dr.med.dent. W. Hurni - 28 rue St-Pierre - 1700 Fribourg
Genf - Dr.med.dent. P. Bouchardy - 9, bd des Philosophes - 1200 Genf
Graubünden - Dr.med.dent. A. Meier - Bahnhofstr. 9 - 7000 Chur
Luzern - Dr.med.dent. A. Hurni - Pilatusstr. 60 - 6003 Luzern
Neuenburg - Dr.med.dent. P. Wyss - 3, place Pury - 2000 Neuenburg
St. Gallen - Dr.med.dent. H. Rupp - Volkshausstr. - 9630 Watwil
Schaffhausen - Dr.med.dent. U. Bringolf - Bahnhofstr. 4 - 8200 Schaffhausen
Schwyz, Uri, Nidwalden, Obwalden - Dr.med.dent. B. Bühler - Mythenstr. 6410 Goldau
Solothurn - Dr.med.dent. A. Köppel - Baslerstr. 45 - 4600 Olten
Tessin - Dr.med.dent. T. Pedrinis - Via Peri 17 - 6900 Lugano
Thurgau - Dr.med.dent. A. Wälti - Seestr. 129 - 8266 Steckborn
Waadt - Dr.med.dent. R. Joris - 8, rue Neuve - 1260 Nyon
Wallis - Dr.med.dent. R. Gentinetta - Bahnhofstr. 12 - 3900 Brig
ZUG - Dr.med.dent. P. Villa - Bahnhofstr. 36 - 6300 Zug
Zürich - Dr.med.dent. H. Erni - Stadthausstr. 45 - 8400 Winterthur

Uvedení lékaři provádějí prozkoumání účtů tak, že vstoupí ve styk s vaším zubním lékařem a vyžádají si výpočet provedených prací. Zda zákrok bude mít úspěch je již další otázka.

Dr. B. H.

- oo Jedna tuna ropy dovozené z SSSR bude stát Československo nadále nikoliv 15 rublů nýbrž 38 rublů-tedy 2,5krát více nežli doposud. /V mezinárodním platebním styku se počítá 1 rubl něco více nežli 1 US dolar./SSSR se prý musí přizpůsobit světovým cenám.Po ještě nedávném vychloubání, jak je "plánované" socialistické hospodářství stabilní, je tohle těžká rána československému hospodářství.Zvýšením cen budou postihnuty i ostatní země sovětského bloku-zejména NDR.
- oo V JUGOSLAVII vane tvrdý vítr od východu. Jeho náporu podlehl nedávno známý filosofický časopis "PRAXIS", kolem nějž se soustřeďovali marxističtí stoupenci tzv.humánního, demokratického socialismu.Několik profesorů a asistentů bělehradské university, kteří se počítali ke stoupencům tohoto směru, muselo opustit fakultu. Časopis "PRAXIS" byl založen v r.1964 skupinou chorvatských filosofů jako "protistalinistický orgán".
- oo V SSSR byl odsouzen a popraven agent sovětské špionážní služby, jemuž bylo dokázáno, že pracuje ve skutečnosti pro rozvědky cizí. Nic o něm není prozatím známo-jen údajné jméno V.G.Kalinin, jak je uvádí oficiální "Izvěstija".My však vzpomínáme při této příležitosti jiného ruského vlastence, plukovníka Olega Penkovského, který šel toutéž cestou či podobnou, kterou jsme svého času popsali v našich ZPRÁVÁCH a který byl popraven v r.1963.
- oo Světová federace komunistických odborových organizací-WGB- vydala výzvu ke koordinaci boje proti multinacionálním společnostem a k vypracování taktiky společných akcí na zničení imperialistického mocenského systému, který prý je zavilým nepřitelem všech pracujících. WGB zve všechny nekomunistické odborové federace ke schůzce za účelem vypracování mezinárodního "bojového plánu".O jaký plán tu jde"osvětlil" nedávno Boris Ponomarev ve svém referátu na shromáždění nejvyšších politických důstojníků:"Díky krizi na Západě mohl být zesílen náš třídní boj.Je třeba, aby komunisté vyvinuli novou jeho strategii a taktiku, přizpůsobenou novým poměrům". Náš ČSKP upozornil své švýcarské přátele na záluždnost a věrolomnost všech odborových akcí z Východu v prvním lonském čísle svého cizojazyčného Bulletinu článkem "Attention aux fonctionnaires dits "syndicalistes" de l'Est" - Achtung auf die Gewerkschaftsfunktionäre aus dem Osten".
- oo Československé velvyslanectví v Bonnu se prý bavilo. Podnětem byl otevřený protestní dopis proti pronásledování katolíků v Československu a brožúrka, do níž spolupracovníci časopisu "Neue Bildpost" snesli doklady o smrti kardinála Trochty a o jiných aktech pronásledování a diskriminace. Časopis "Neue Bildpost" cituje perličky z dopisu, který dostal od čsl.bonnského diplomatického zastupitelského úřadu, když byl brožúru poslal osobně velvyslanci Jiřímu Götzovi: "Náš domovník našel při pálení starého papíru Vaše milé psaní, jehož obsah jej rozveselil"- "S potěšením jsme konstatovali, jak mizerně jste informováni o skutečných poměrech v ČSSR"- "Přeli jsme se o to, zdali Vy vůbec víte, co je to žurnalistická mravnost"- "Takovými tiskovinami si přitápíme v době energetické krize v naší budově.Je to levné a zábavné"- "Zorganizování demonstrace před naším velvyslanectvím by Vám pravděpodobně vyneslo slušné peníze"-atd. Opravdu krásný příklad diplomatické korespondence.
- oo USA senátor HENRI JACKSON je označován za nejlepšího koně v demokratické stáji pro presidentské volby 1976.Mezi jiným jej podporují zejména americké odbory, které jsou zásadně protisovětské a protikomunistické.Senátor Jackson je zástancem tvrdé politiky vůči SSSR.

Má zdravou nedůvěru k nezdravým pokusům o tzv. "zmírnění napětí", pokud představují jen jednostranný sovětský manévr, a zdá se, má sluch nakloněn i našim problémům a všeobecně problémům východní Evropy. Alespoň tomu nasvědčuje jeho nedávná odpověď na dopis, který mu poslal "Čsl. poradní sbor".

- oo První vydání knihy Lučka Pachmana "Gott lässt sich nicht verban-
nen /Bůh se nedá poslat do vyhnanství/, která vyšla v Německu v
nakladatelství "Herder-Verlag", je rozebráno. Kdo jste ji chtěl vě-
novat svým šv. carským, německy mluvícím přátelům, musíte si počkat
na vydání druhé, které je v tisku.
- oo INFLACE, stoupající ceny nafty a dalších surovin, nízká zahraniční
pomoc, avšak především nekontrolovatelný populační růst jsou hlav-
ní příčiny hladomoru v Asii, zejména v jižních a jihovýchodních ob-
lastech, kde v r. 1975 hrozí smrt mnoha milionům. K tomuto závěru
dochází zpráva Hospodářské a sociální komise OSN pro Asii.
- oo Pět let vězení a pět let vyhnanství dostal jeden z čelných před-
stavitelů baptistické církve v SSSR G. VINS za "protisovětskou pro-
pagandu". S rozsudkem, který nad Vinsem vynesl kijevský soud, sezná-
mil západní novináře A. Sacharov. Vins odmítl dát se hájit oficiálně
doporučeným obhájcem, avšak jeho žádost o zahraničního advokáta
úřady zamítly.
- oo Asi 200 britským občanům hrozí nebezpečí, že onemocní TROPICKOU
HOREČKOU "LASSA", na kterou v polovině ledna zemřel anglický lékař,
který se vrátil z Nigérie do Londýna. Virus nemoci, objevený teprve
před několika lety, je totiž nesmírně nakažlivý. Choroba, na niž
není zatím žádný lék, propukla v nigerijském městě Zarii. Jedinou
obranou proti "lasse" je absolutní izolace a stoprocentní karanténa.
- oo Svět je opravdu naruby; jak se nedávno ukázalo, Velká Británie vy-
váží značné množství spaget a makaronů... do Itálie, a Itálie expor-
tuje do Británie ... kečupy.
- oo Jugoslávský spisovatel MIHAJLO MIHAJLOV, známý našim čtenářům
z článku ve ZPRAVÁCH z roku 1972, statečný bojovník za demokra-
cii ve své vlasti, byl znova zatčen - již potřetí - a postaven
před soud, který prý probíhá za zcela mimořádných bezpečnostních
opatření.
- oo Vůdce severoamerických odborářů, téměř již legendární GEORGE
MEANY, prohlásil o celoevropské konferenci zástupců odborových
organizací vz Východu a Západu, svolané na 28. února do Ženevy,
že nebude k ničemu dobrá, poněvadž se na ní sejdou nerovní part-
neři, z nichž každý sleduje něco jiného. Vysloužil si za to od
sovětského oficiálního odborářského ústředí deníku TRUD ozna-
čení "muž oslepený antikomunizmem". MEANY antikomunistou, prav-
da, je - ale určitě není slepý ani oslepený. Zdá se naopak, že
vidí velice dobře - a nikoliv poprvé. Známé je na příklad jeho
odmítavé stanovisko k politické "detente", kterou prohlásil
svého času za "národní výprodej".
- oo VELKÁ RADA kantonu Graubünden schválila zákon o ochraně rost-
lin a hub. Na území kantonu není nadále dovoleno na osobu a
den nasbírat lišek, hříbků, smržů a bedel dohromady více nežli
2 kilogramy. Sbírat houby se nesmí ve skupinách více nežli 3-
členných, s výjimkou rodin.